

NILS BILDT:

Heliga kor

Det går att sänka de offentliga utgifterna med 50 miljoner per år så att den offentliga sektorns andel av BNP blir under 50 %, skriver Nils Bildt och visar hur det kan gå till.

Många heliga och sjuka kor måste slaktas för att uppnå en sådan förändring, men det är det värt.

Den socialdemokratiska regeringen präglas av en oförmåga att lösa problemen att leva upp till de krav som ställts avseende den offentliga sektorn, vilka i sin tur är baserade på den felaktiga myten att omsorg kan socialiseras och tillfredsställas i offentlig regi.

Sverige är ett bra land. Det finns ofantliga möjligheter att förbättra Sverige, främst därför att det finns så genuint bra förutsättningar i Sverige och även tack vare att socialdemokraterna har byggt upp så många heliga och nu så sjuka kor.

Det finns nu möjlighet att förstärka de offentliga finanserna med 500 miljarder kronor, att sänka de offentliga utgifterna med minst 50 miljarder kronor, samt att sänka inflationen till 5 % och öka tillväxten till bortåt 4 %.

Stärk de offentliga finanserna

Den mest angelägna uppgiften är att förstärka de offentliga finanserna. Det kan ske med bortåt 500 miljarder kronor under en femårsperiod.

Försäljning av aktiebolag, som ABA, FFV, ASSI, Cementa, Luxor, Nordbanken, Procordia, NCB, SAKAB, SSAB, Celsius, Systembolaget, Vin & sprit ger intäkter på 50 miljarder kronor till statskassan.

Försäljning av affärsdrivande verk som Televerket, Vattenfall, Domänverket, Linjeflyg, Apoteksbolaget, SJ och SMHI ger intäkter på 100 miljarder kronor till statskassan.

Försäljning av mark och byggnader i statlig och kommunal regi ger ytterligare intäkter på 100 miljarder kronor.

Försäljning av de allmännyttiga bostadsföreningarna, som äger 850 000 lä-

Nils Bildt är civilekonom.

genheter ger intäkter på 200 miljarder kronor till kommunerna.

Därutöver kan betydande del av landstingens och kommunernas verksamhet säljas ut till fristående entreprenader. Värdet kan uppgå till ytterligare 50 miljarder kronor.

Räntebesparingarna av försäljningarna uppgår till 50 miljarder per år.

Sänk kostnadsnivån

Sedan kan kostnadsnivån sänkas. Det finns möjligheter att sänka de statliga och kommunala kostnaderna med minst 50 miljarder per år.

Ett införande av tre stycken karensdagar sparar 12 miljarder kronor. En sänkning av sjukersättningsnivån från 90 till 80 % av lönen sparar 4 miljarder kronor. En sjukrehabilitering i företagets regi sparar ytterligare 2 miljarder kronor. En revidering av tandvårdsförsäkringen sparar ytterligare 2 miljarder kronor.

Om företagen tar över ansvaret för sjukersättningen under den första sjukmånaden blir det enklare att sätta upp sparmål inom företagen och få fördelar av att förenkla hanteringen och att eliminera fusket samt att hitta nya arbeten för dem som är sjuka. De indirekta vinsterna kan vara lika stora som de direkta.

Arbetslöshetskassorna kan koncentrera sig på sjukrehabilitering, vilket minskar de nuvarande ettåriga köerna. Det sparar ytterligare 2 miljarder kronor, tack vare att 6 000, som nu sysslar med sjukersättning kan koncentrera sig på rehabilitering.

Dessutom sparar staten ytterligare 1 miljard kronor i datainvesteringar för FAS 90-projektet som då blir onödigt.

De totala direkta besparingarna blir över 20 miljarder kronor per år.

En minskning med 10 % av socialbidragen genom ökade rehabiliteringsmöjligheter via sjukassorna ger en besparing på 2 miljarder kronor per år.

En minskning med tio procent av de förtidspensionerade ger en besparing på 7 miljarder kronor, genom ökade rehabiliteringsmöjligheter via sjukassorna.

En minskning med 10 % av de kommunal- och landstingsanställda kan ske genom att de anställda tar över verksamheter på entreprenad. Det ger en bespa-

De offentliga finanserna kan förstärkas med bortåt 500 miljarder kronor under en femårsperiod.

ring på 20 miljarder kronor. Det kommer även att medföra kostnadsbesparingar på uppemot 25 % och ändå möjliggöra tillräcklig lönsamhet för entreprenaderna. Besparingarna kan uppgå till 5 miljarder kronor.

En översyn av antalet statligt anställda i kombination med en neddragning och nedläggning av delar av vissa statliga verk kan ge en minskning med 40 000 anställda och en kostnadsminskning med 10 miljarder kronor.

De sammanlagda utgiftsbesparingarna kan uppgå till över 50 miljarder kronor per år.

Ränteeffekten uppgår till över 5 miljarder kronor per år.

Sjunkande inflation

De sänkta kostnaderna leder till en minskning av inflationen och räntorna.

Konjunkturavmattningen ökar arbetsmarknadsutbudet med bortåt 200 000 personer. Det kommer inledningsvis att kräva ökade arbetsmarknadsåtgärder på 5 miljarder kronor. Det leder samtidigt till att flaskhalsarna på arbetsmarknaden minskar, att arbetskraft överförs till högproduktiva områden och att inflationstakten sänks med minst 4 %.

En allomfattande gemensam samling kan åstadkommas för att få ner inflationen till en nivå som den tyska, om vi alla vill det, genom att vi under två år inför ett utdelningsstopp, löneökningstopp och indexstopp av pensioner.

Den lägre inflationen lägger grunden för ett värdesäkert sparande.

En sådan samling kan förankras bland arbetare och tjänstemän genom en nationell överenskommelse, så att alla får del av produktivitetsvinsterna, genom företagsfonder, liknande SHB's Oktogonenfonder, så att uppoffringar premieras, produktivitetsvinsterna fördelas och vinster omvandlas till enskilt sparande och ägande.

Besparingarna uppgår till 50 miljarder kronor. Inflationstakten kommer att minska till 4 %. Räntan kommer att hamna betydligt under 10 %.

Värdet av den minskade inflationen uppgår till 10 miljarder kronor, genom den sänkning av räntan som följer.

Då läggs grunden för värdebeständigt sparande och för ett investeringsvettigt klimat, för att säkra en tillväxt.

Ökat sparande

Den lägre inflationen lägger grunden för ett värdesäkert sparande. Det privata sparandet kan omedelbart ökas med över 200 miljarder kronor.

Genom en försäljning av de allmännyttiga bostadsföreningarna till lägenhetsinnehavarna ökas sparandet med 200 miljarder.

Genom överlämning till alla skattebetalarna av deras inbetalningar till löntagarfonder och placering av pengarna i olika sinsemellan konkurrerande avkastningsfonder, ökas det privata sparandet med 20 miljarder, eller 10 000 kronor per hushåll.

Systemet kan utsträckas till att omfatta allt pensionssparande, så att inbetalarna och tillika ägarerna kan välja vilken pensionsfond de vill spara i. Det ökar därmed konkurrensen mellan sparfonderna.

Genom att övergå till privat vårdsparende i försäkringsbolagens regi, uppnås en effektiv avkastning på de sparade medlen, samtidigt som valfriheten skapar goda förutsättningar för förbättringar av vården.

Genom att därefter avveckla beskattningen på allemanssparande och pensionssparande kan goda förutsättningar för sparande skapas igen.

Tillväxtpöjligheter öppnas

Med sänkta kostnader och ökat sparande öppnas möjligheter för en god tillväxt. Det finns möjlighet att öka välfärden med 50 miljarder kronor och därefter få igång tillväxten med två procent. Varje procents tillväxt är värd 10 miljarder kronor.

En översyn och förenkling av vårt skattesystem, en avveckling av större de-

lar av vårt regelsystem, med dess 1 700 lagar, en avveckling av vår stela lönebildning och en fullständig avveckling av alla formella monopol och uppdelning av all monopoliserad verksamhet, som inte har med statens kärnfunktioner att göra, kommer att förenkla tillvaron och förbättra möjligheterna för alla, till förmån för alla.

Inom EG har den så kallade Cecchini-rapporten beräknat att engångseffekterna av en sådan avveckling inom EG skulle resultera i ett engångslyft av välfärden med minst 5 %. Omräknat på svenska förhållanden skulle det motsvara minst 50 miljarder svenska kronor, eller 25 000 kronor per hushåll.

De därefter årliga effekterna beräknas uppgå till 1 % per år, dvs motsvarande 10 miljarder kronor per år i Sverige, eller 5 000 kronor per år och familj.

Genom offentliga besparingar på uppemot 50 miljarder kronor per år kan arbetsgivaravgifterna halveras till 20 %. Det motsvarar en skattesänkning med 40 miljarder kronor och lägger grunden för företagsvinster, investeringar och sysselsättning.

Därefter kan mervärdesskatten och de enskilda marginal- och inkomstskatterna sänkas ytterligare, för att i första hand stimulera till ökat sparande.

(En energipolitik, baserad på ny folkomröstning och eventuell omprövning av kärnkraftsavvecklingsbeslutet sparar bortåt 100 miljarder i avvecklingskostnader, och lägger dessutom grunden för en vettig och sysselsättningskapande näringspolitik.)

Genom en Europa-an slutning och knytning till ems med ecu, sänks räntan med 5 procent. Det motsvarar 5 miljarder

kronor och ger förutsättning för en ökad ekonomisk tillväxt på minst 2 procentenheter. Det är värt 10 miljarder redan första året, tack vare den lägre räntan och lägre inflationen.

Krav och ansvar

Genom en sänkt inflation och en sänkt ränta, i kombination med stimulerat sparande läggs grunden för ett privat eller eget värdesäkert ägande, vilket ökar de egna möjligheterna och det egna ansvaret.

Genom valfrihet och mångfald avseende barnomsorg, utbildning och vård läggs grunden för ett ökat ansvar för utvecklingen av samhället, eftersom det möjlig-

Varje procents tillväxt är värd 10 miljarder kronor.

gör för alla att inte enbart välja vilken regering vi vill ha, utan även vilka tjänstealternativ i form av barnomsorg, utbildning och vård som passar oss bäst.

Därmed ökar också möjligheterna att kunna ställa krav på andra. Det ökar allas uppmärksamhet att lyssna och göra så bra ifrån sig som möjligt.

Genom en minskning av den offentliga sektorn och en överföring av anställda till privat företagande, en sänkning av arbetsgivaravgiften till 20 %, en anslutning till Europa och en bibehållen energiproduktion läggs grunden för ett företagsvänligt och tillväxtskapande i Sverige, för att möjliggöra allt det vi vill ha, men inte längre kan finansiera.

Där ingår vårt ansvar inför våra barn genom en god miljö och vårt ansvar för

våra grannar och medmänniskor, genom ett stöd till andra länder.

De offentliga utgifterna minskar

Sammanlagt sänker dessa åtgärder utgifterna inom den offentliga sektorn med 50 miljarder per år, dvs med 20 %, så att den offentliga sektorns andel av BNP minskar till under 50 %.

Statskassan förstärks med 500 miljarder. Det egna sparandet ökar lika mycket.

Tillväxten i ekonomin ökar till 4 %, dvs till Europa-nivån igen. Varje procents tillväxt är värd 10 miljarder kronor.

Inflationen minskar till 4 % och räntan hamnar långt under 10 % per år.

För att tillförsäkra framgång fodras grundlagsändringar, som en mandat-

period på 5 år, för att få nödvändig tid för att förändra och utvärdera.

Det tar tid att åstadkomma en bestående förändring. Det kommer att bli tufft, men det kommer att bli bra och det finns ingen annan utväg att förverkliga

ett samhälle, baserat på människor med eget ansvar och eget ägande, som tillförsäkrar en mångfald och valfrihet i utbudet av tjänster,

en marknadsekonomi, där alla lyssnar till varandra och tillfredställer behov på bästa sätt, och där alla gör sitt bästa, för allas bästa,

en stat, som säkrar grundvalen, dvs rättvisa genom ett fungerande rättsväsen och trygghet genom ett yttre försvar, och ett internationellt ansvar, men som i allt annat överlåter ansvaret till oss själva.

Pärmar för inbindning av årgång 1990

kan rekvireras från Svensk Tidskrifts expedition, tel 08-667 59 55, eller genom insättning av kronor 70:– på postgiro 7 27 44-6.